

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obžalovaného **A. Š. pre zločin prijímania úplatku** podľa § 329 ods. 1, ods.2 Tr. zák. a iné o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 21. apríla 2008 sp. zn. BB-3 T 31/2007 na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 20. novembra 2008 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. **z r u š u j e** sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. **sa vec v r a c i a** Špeciálnemu súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, aby ju v potrebnom rozsahu **znovu prejednal a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 21. apríla 2008, sp. zn. BB- 3 T 31/2007, bol obžalovaný A. Š. uznaný za vinného zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods.1, ods. 2 Tr. zák. v súbehu s prečinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., ktorých sa mal dopustiť na skutkovom základe, že

dňa 1. októbra 2006 v čase okolo 15.30 hod. na začiatku diaľnice smerom z Bratislavy do Trnavy ako colník – pracovník C. pri kontrole textilného tovaru v motorovom vozidle VW Transporter ev. č. G. žiadal od majiteľa tovaru L., občana Slovenskej republiky vietnamskej národnosti, sumu 2 000 Sk ako úplatok za to, že tovar nezadrží, hoci majiteľ ani vodič vozidla nemali u seba doklady o tovare, preto mu L. odovzdal požadovanú sumu

v štyroch bankovkách nominálnej hodnoty 500 Sk a následne urobil o tom oznámenie na polícii.

Za to bol podľa § 329 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 41 ods. 1, § 36 písm. j/, § 37 písm. h/ Tr. zák. obžalovanému uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol na výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obžalovaný A. Š. prostredníctvom svojho obhajcu. V písomných dôvodoch svojho odvolania uviedol, že odvolanie podáva k výroku o vine, treste i proti konaniu. Súd vyhodnotil dôkazy jednostranne v jeho neprospech. Výpovede jeho kolegov súd nepovažoval za vierohodné, ale výpovede svedkov, ktoré si odporovali a boli často menené, považoval za vierohodné. Svedok P. na mieste, kde sa mal skutok stať nebol, čo potvrdzujú výpovede L. z prípravného konania aj ním podané trestné oznámenie. Skutkový dej si vymyslel L.. Záver súdu, že prijal sumu 2 000Sk za to, že nezadrží tovar, od ktorého vlastník nemal doklady, je založený na domnienke. Ničím nebolo preukázané, že v aute, ktoré riadila do dnešného dňa neznáma osoba a ktoré malo byť kontrolované hliadkou colníkov, sa nachádzal tovar, ku ktorému neboli predložené doklady. Ak nebol v aute tovar, tak nedošlo k porušeniu colných predpisov a nebol dôvod na uloženie pokuty, alebo požadovať úplatok. Peniaze neboli ani u jedného z colníkov pri vykonanej prehliadke nájdené. Vykonaným dokazovaním nebolo jednoznačne preukázané, že sa skutok stal, preto žiadal zrušiť napadnutý rozsudok a domáhal sa oslobodenia podľa § 322 ods. 3 Tr. por.

Predseda senátu súdu prvého stupňa rovnopis odvolania zaslal v zmysle § 314 Tr. por. ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o odvolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu k odvolaniu vyjadriť. Do konania neverejného zasadnutia odvolacieho súdu ani jedna zo strán túto možnosť nevyužila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie ako i správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že konanie, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku, trpí podstatnou chybou, ktorú nemožno odstrániť na verejnom zasadnutí a z toho dôvodu rozhodol o odvolaní obžalovaného na neverejnom zasadnutí v zmysle § 326 ods. 1 písm. b/ Tr. por. Zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je založené na neúplnom skutkovom zistení, vyplývajúcom z nedostatočne vykonaného dokazovania. Pochybil pri hodnotení vykonaných dôkazov, ktoré hodnotil jednostranne. Vo veci bude potrebné dôkazy opakovať, prípadne vykonať ďalšie dôkazy, ktorých vykonávanie pred odvolacím súdom by znamenalo nahrádzať činnosť súdu prvého stupňa.

Podľa § 2 ods. 1 Tr. por. nikto nemôže byť trestne stíhaný ako obvinený ináč než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstaráť dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Ide o základné zásady trestného konania a je povinnosťou všetkých orgánov činných v trestnom konaní tieto základné zásady striktné dodržiavať. Podľa zistenia senátu odvolacieho súdu v prejednávanej veci sa podľa citovaných zásad nepostupovalo. Obžalovaný A. Š. od začiatku trestného stíhania spáchanie skutku popiera. Na svoju obranu uviedol, že uvedeného dňa nezastavoval vozidlá, nakoľko nebol oblečený v služobnej rovnošate, ale mal na sebe pracovný overal. Taktiež od začiatku tvrdil, že žiadne peniaze od nikoho

nepýtal ani neprevzal. Obranu obžalovaného potvrdili svedkovia E. K., M. Č. a M. B., ktorí kritického dňa vykonávali službu spolu s obžalovaným. Tejto jeho obrane v prípravnom konaní ani na hlavnom pojednávaní nebola venovaná náležitá pozornosť. Súd prvého stupňa mal pochybnosti o pravdivosti týchto svedeckých výpovedí, čo odôvodnil tým, že ide o kolegov obžalovaného, ktorí by inými výpoveďami ohrozili svoju profesionálnu kariéru. Pochybnosti súdu vzbudili aj obsahy týchto výpovedí, ktoré boli až nápadne zhodné. V tejto súvislosti však súd opomenul, že výsluch svedkov v prípravnom konaní vykonával svedok kpt. Ing. M. R. a na hlavnom pojednávaní na otázku predsedu senátu fakticky priznal, že svedecké výpovede zaznamenával svojím štýlom a nie, čo svedkovia vypovedali. Práve jeho neprofesionálny prístup pri vyšetrowaní tejto trestnej činnosti mal za následok vznik značných pochybností o tom, či sa skutok vlastne stal za tých okolností, ako ho popisuje obžaloba. Treba si uvedomiť, že obžalovanému sa kladie za vinu spáchanie trestnej činnosti, za ktorú mu v prípade uznania viny hrozí pomerne vysoký trest odňatia slobody. Preto bolo povinnosťou všetkých orgánov činných v trestnom konaní, zvlášť zodpovedne pristupovať pri objasňovaní tejto trestnej činnosti. Samotné trestné stíhanie začal svedok kpt. Ing. M. R. práve na základe trestného oznámenia svedka L., ktoré urobil osobne na polícii dňa 1. októbra 2006 o 17.30 hod. (č.l. 8-9 zv. č.1). Zápisnicu so svedkom urobil vyšetrovateľ kpt. M. R.. Podľa trestného oznámenia bol vodičom vozidla, ktoré mali colníci kontrolovať, občan vietnamskej národnosti menom N. Na č.l. 52-53 sa nachádza zápisnica o výsluchu svedka L. z 1. októbra 2006 spísaná od 17.30 do 18.30 hod. tiež vyšetrovateľom kpt. M. R., pričom ide o doslovný prepis trestného oznámenia. Túto skutočnosť si všimol i konajúci predseda senátu, avšak nevyvodil z toho žiadne závery. V tejto výpovedi svedok L. znovu označil ako vodiča vozidla občana menom N. Z dosiaľ nezistených dôvodov sa zrazu v prípravnom konaní vypočúval ako svedok P., ktorý mal byť vodičom kontrolovaného vozidla. Túto zámenu osôb nevedel vierohodným spôsobom vysvetliť svedok L. ani svedok Ing. M. R.. Pritom v priebehu konania aj tento svedok svoje výpovede viackrát menil, pričom zmeny vo výpovedi nevedel logicky vysvetliť, čím len zvýraznil pochybnosti o jeho vierohodnosti. Najvyšší súd nevidí ani logiku konania u svedka L., podľa ktorého vozidlo viezlo letný už nepredajný tovar do skladu, preto nedal vodičovi doklady od tovaru. Napriek tomu na základe telefonátu vodiča išiel na miesto kontroly bez toho, aby si vzal potrebné doklady od tovaru. Možno pripustiť, že na tieto doklady v tom zhone zabudol, ale nebol dôvod vyjednávať s colníkmi, ktorí podľa neho chceli tovar zadržať a odvieť na colnicu. Išlo o tovar určený na uskladnenie, tak ho

bez obáv mohol nechať po istú dobu uskladnený na colnici a neskôr si tovar prevziať na colnici po predložení patričných dokladov.

V prejednávanej veci podľa názoru Najvyššieho súdu bude potrebné opätovne vypočuť svedka kpt. Ing. M. R., ktorý nech súdu vysvetlí, ako došlo k zmene v osobe vodiča, pretože jeho tvrdenia o tom, že vietnamské mená znejú podobne sú nepresvedčivé. Zároveň je potrebné tohto svedka vypočuť na okolnosti, za akých bola vykonaná rekognícia osôb, či bol dôsledne dodržaný postup podľa § 126 Tr. por. a či skutočne od obžalovaného i ostatných členov colnej hliadky vyžiadal pred rekogníciou osobné doklady a za akým účelom.

Vo veci podľa názoru najvyššieho súdu bude potrebné podrobne vypočuť ako svedka Mgr. T. P., vedúceho stanice colného úradu K., ktorého výsluch navrhol i obžalovaný, avšak bezúspešne. Ide o priameho nadriadeného, ktorý schvaľoval služobný príkaz, ktorým bolo určené zloženie hliadky dňa 1. októbra 2006 (vid' č.l. 127 zv.č.1), ktorý mal byť potom prítomný aj pri zaistení obžalovaného po návrate zo služby.

V neposlednom rade bude potrebné na hlavnom pojednávaní vykonať konfrontáciu obžalovaného so svedkami L. a P..

Vzhľadom na zistené pochybenia súdu prvého stupňa, odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. prikázal tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. V novom konaní bude súd prvého stupňa povinný preveriť obranu obžalovaného, podrobnejšie vypočuť svedkov kpt. Ing. M. R., Mgr. T. P., vykonať konfrontáciu obžalovaného s vyššie uvedenými svedkami, prípadne vykonať ďalšie dôkazy, ak to bude potrebné a následne rozhodnúť v súlade so zákonom (§ 327 ods. 1 Tr. por.) a svoje rozhodnutie riadne odôvodniť v zmysle požiadaviek zakotvených v ustanovení § 168 ods. 1 Tr. por. V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína, že nie je povinnosťou obžalovaného dokázať svoju nevinu, ale je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní jeho vinu jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností preukázať.

Nakoľko napadnutý rozsudok bol zrušený len na podklade odvolania obžalovaného, nemôže v novom konaní dôjsť ku zmene rozhodnutia v jeho neprospech (§ 327 ods. 2 Tr. por.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 20. novembra 2008

JUDr. Juraj K l i m e n t , v.r.
predseda senátu :

Vyhotovil : JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová